

сформулювати такі висновки: підвищення конкурентоспроможності галузі можливе шляхом розроблення нової Програми розвитку спиртової промисловості, яка охоплюватиме стратегічні галузеві пріоритети з достатнім рівнем обґрунтованості й відповідним фінансовим забезпеченням, оскільки значне число пунктів попередньої програми (2007-2011 рр.) не було реалізовано; розвиток ринкової активності і стратегічної ініціативи в межах галузі можливе шляхом розширення дискусії щодо «запуску» механізмів приватизації та стимулювання приватної ініціативи, що створить умови для подолання монополізму в галузі та забезпечить залучення інвестицій для прискорення процесів реструктуризації неефективних підприємств.

Бібліографія

1. Нагорний Є. В. Інноваційні напрями розвитку підприємств цукрової та спиртової галузей харчової промисловості / Є.В. Нагорний // Пролети науки. – 2009. – № 1. – С. 37-40.

2. Програма розвитку спиртової галузі на 2007-2011 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

Максим ДУБИНА

Чернігівський національний технологічний університет, Україна

Олена ШИШКІНА

Чернігівський національний технологічний університет, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДОВІРИ ТА ЇЇ РОЛІ У РОЗВИТКУ СЕКТОРУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Фінансові відносини за своєю природою мають складну структуру, а за змістом можуть набувати відмінних форм та бути описаними різними ознаками і особливостями. Окреслені відносини, що відбуваються у межах фінансових систем країн, є багатограними за своєю природою та виникають між різними типами економічних суб'єктів. Проте, однією з ключових ознак, що робить такі взаємовідносини можливими та поєднує їх в єдину, цілісну систему є наявність довірчого ставлення учасників фінансових відносин один до одного та існування довіри між ними. У переважній більшості класичних наукових праць, що присвячені питанням дослідження сутності фінансових відносин, основна увага вченими концентрується на ідентифікації їх змісту та описі процесів руху фінансових ресурсів між різними учасниками таких відносин. Однак, без існування довіри між зазначеними учасниками, існування зазначених відносин є складним, а їх розвиток фактично неможливим. Саме тому питання пізнання особливостей формування та розвитку довіри у межах

фінансових відносин стають актуальними та важливими.

Проте, у наукових роботах у переважній більшості випадків проводяться дослідження сутності довіри як важливого феномену та фактора розвитку економічних систем загалом. До вчених, що займалися окресленими питаннями варто віднести наступних: Алескерова Ю. В., Андрущенко Р. І., Бонецький О. О., Кожем'якіна О. М., Кричевська Т. О., Кузьмін О. Є., Куриляк В., Малий І. Й., Отті К. В., Рибальченко В. Ф., Смовженко Т. С., Фукуяма Ф. та ін.

Досить незначна кількість наукових робіт на сьогодні присвячені саме пізнанню особливостей формування довіри у межах фінансової системи країни. До авторів таких робіт варто віднести наступних науковців: Алімпієв Є., Вантух Т. З., Єгоричева С. Б., Коновалова М. Є., Кузіна О. Є., Примостка Л. О., Реверчук С. К., Савлук М. І. та ін.

Незначна кількість наукових праць лише підтверджує необхідність поглиблення, насамперед, теоретичної складової вивчення процесу зародження та зміцнення довіри у межах фінансової країни для розробки у майбутньому прикладних засад нарощення її рівня.

У відповідності до постулатів класичної економічної науки, фінансові відносини є частиною економічних відносин і виникають у процесі господарської діяльності. Проте, такі відносини виникають лише у процесі розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів. Логічним є припущення щодо того, що у системі економічної науки існує також і фінансова довіра, яка є одним з видів економічної довіри. Це легко підтвердити, аналізуючи реальні процеси, що відбуваються у банківській, страховій системі держави, де довірчими відносинами пронизана вся діяльність фінансових посередників.

У цьому контексті слушно зауважує Єгоричева С. Б., думку якої цілком розділяємо, що будь-яка не одномоментна, а тривала у часі фінансова транзакція вимагає від її учасників взаємної довіри, тобто віри у взаємного роду обіцянки. Клієнт довіряє банку і розміщує у ньому свої кошти, а банк довіряє вкладнику у тому, що він виконає умови договору і не відкличе кошти раніше терміну його закінчення. Банк довіряє позичальнику і сподівається, що він поверне кредит, а позичальник вірить у справедливого і порядного кредитора, який не буде використовувати фінансову необізнаність клієнта для свого збагачення [3, с. 45].

В економічній літературі на сьогодні рідко зустрічається термін "фінансова довіра", що вимагає ідентифікації його сутності та опису природи даного явища. Використовуючи метод синтезу, визначимо сутність окресленої категорії. Довіру у межах даного дослідження будемо розглядати як явище, що виникає у процесі взаємодії окремих суб'єктів, у

результаті чого виникають такі взаємовідносини між ними, які можна охарактеризувати надійними, впевненими, добросовісними, порядними, що дає можливість прогнозування подальших дій учасників таких взаємовідносин, забезпечує впевненість у їх майбутніх діях.

Фінанси як окрему категорію пропонуємо розглядати як економічні відносини, пов'язані з формуванням, розподілом і використанням централізованих та децентралізованих фондів коштів, необхідних для функціонування держави і органів місцевого самоврядування. На рис. 1 наведено результат застосування методу синтезу для ідентифікації природи категорії "фінансова довіра". Розглянемо її сутність більш детально.

Фінансова довіра за своєю природою є одним із різновидів економічної довіри, однак виникає не у межах всіх економічних процесів, а лише у процесі виникнення фінансових відносин, що безпосередньо пов'язані з процесами розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів. Доцільність впровадження окресленої дефініції ґрунтується на тій обставині, що система економічної довіри за своєю структурою є досить великою, але не всі економічні процеси відбуваються у фінансовій площині. Саме виокремлення фінансової довіри у межах зазначеної системи дозволяє сфокусувати увагу виключно на особливостях виникнення на зміцнення фінансової довіри у різних обставинах господарської діяльності економічних суб'єктів. Цілком слушно зауважує Отті К.В., що в системі фінансового ринку доцільно вести мову про фінансово-економічну довіру, сутність якого можна розглянути крізь призму взаємодії фінансових інститутів (виробників і постачальників фінансових послуг) і економічних суб'єктів (споживачів цих послуг) [4].

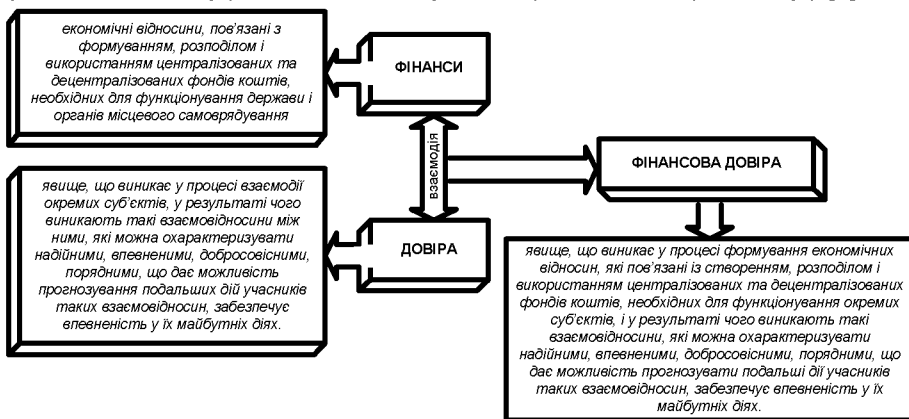

Рис. 1. Умовивід щодо сутності дефініції "фінансова довіра"

Джерело: складено автором на основі [1-2; 5, с. 418; 6]

Однак, на наше переконання, термін "фінансово-економічна довіра" є надто ускладненим і потреби його використовувати у наукових дослідженнях немає, оскільки фінансові відносини завжди є економічними відносинами. Ці категорії пов'язані між собою нерозривним зв'язком. Саме тому, логічно допустити, що якщо досліджуються особливості функціонування фінансової довіри, то їй завжди притаманний економічний характер. Такий умовивід обґрунтовує нашу позицію щодо використання дефініції "фінансова довіра".

Бібліографія

1. Дубина М.В. Міждисциплінарний підхід до визначення змісту категорії „довіра” / М.В. Дубина // Молодий вчений. – 2015. – № 2 (17). – 1044-1047.

2. Дубина М.В. Місце економічної довіри у системі класифікації видів довіри / М.В. Дубина // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту: Серія «Економіка і управління». – К.: ДЕТУТ, 2015. – Вип. 31. – С. 204-214.

3. Єгоричева С.Б. Роль інституту довіри у стабілізації банківської системи України [Електронний ресурс]/ С.Б. Єгоричева // Матеріали 6 Всеукр. наук.-практ. конф. „Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації”. – 2015. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4322/1/Egoriheva.pdf>

4. Отти К.В. Институт доверия в системе современных экономических отношений / К.В. Отти, О.А. Орлова, О.Н. Сиваш // Вестник КГУ им. Н.А. Некрасова. – 2009. – № 2. – С. 452-453.

5. Фінансова енциклопедія / О.П. Оролюк, Л.К. Воронова, І.Б. Заверуха [та ін.]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 472 с.

6. Dubyna M.V. Essence of trust and its role in the development the economic relations of modern society / M.V. Dubyna, O.M. Kalchenko, E.V. Shyshkina // French Journal of Scientific and Educational Research: "Paris University Press". Paris, 2014. – No.2. (12). –Volume I. – P. 352-356.

Олена ДУДКІНА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ: АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Інтегрований підхід до формування та реалізації державної регіональної політики України, задекларований Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, передбачає поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської